

سینما و موسیقی پرچمداران موفقیت‌های فرهنگی ایران

در بیست و پنجمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی تالار وحدت تهران در بیست و چهارم بهمن‌ماه میزبان برگزاری نوزدهمین جشنواره بین‌المللی موسیقی فجر بود. این جشنواره از شانزدهم بهمن ماه آغاز شد. بیش از شصت گروه داخلی و هشت گروه خارجی از کشورهای آلمان، ایتالیا، جمهوری آذربایجان، رومانی، هلند، اوکراین، تاجیکستان و روسیه در این جشنواره شرکت کرده بودند. در این جشنواره از سیزده تن از فعالان عرصه موسیقی کشور در شاخه‌های کلاسیک ایرانی، پاپ (لایت)، حرفه‌ای، آهنگ‌سازی، موسیقی فیلم، بانوان، ناشر نمونه، پژوهشگر نمونه، سازنده سرود و آهنگ‌های انقلابی و شعر موسیقی، تجلیل شد.

فعالان موسیقی کشور لوح تقدیر «چنگ زرین» جشنواره موسیقی را دریافت کردند. در این جشنواره از همه گروه‌های خارجی شرکت‌کننده نیز از سوی آقای احمد مسجد جامعی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، با اهدای یادبود تقدیر به عمل آمد. در پایان این مراسم «محمد نوری» خواننده سرشناس موسیقی پاپ (لایت) دو قطعه با پیانو اجرا کرد، سپس هوشنگ ظریف از نوازندگان چیره‌دست کشورمان به اجرای برنامه پرداخت و به دنبال آن گروه کُر مرکز موسیقی، جدیدترین اثر خود را اجرا کردند. گروه «عاشق‌ها» از نوازندگان مجرب موسیقی خطه آذربایجان به همراه گروه موسیقی «لیمر» بوشهر و یک گروه موسیقی سنتی از دیگر گروه‌هایی بودند که در آیین پایانی جشنواره نوزدهم موسیقی شبی به یادماندنی و خاطره‌انگیز را خلق کردند. محمد نوری خواننده موسیقی پاپ (لایت)، هوشنگ ظریف نوازنده تار، هوشنگ کامکار سرپرست گروه حرفه‌ای، برگزیدگانی بودند که جوایز خود را از وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دریافت کردند. آقایان شاهین فرهت، موسیقی کلاسیک غرب، کامبیز روشن‌روان، موسیقی فیلم، محمد موسوی، ناشر موسیقی، هومان اسعدی، پژوهشگر موسیقی، محمد

بیگلری، سازنده سرود و آهنگ‌های انقلابی، محمود شاهرخی، شاعر عرصه موسیقی، داریوش طلایی، معرفی‌کننده موسیقی ایرانی در خارج از کشور به همراه خانم‌ها آذر هاشمی و مهربانو توفیق سرپرست و نوازنده گروه موسیقی نغمه از دیگر فعالان عرصه موسیقی کشور بودند که جوایز خود را از هیأت انتخاب دریافت کردند. نوزدهمین جشنواره بین‌المللی موسیقی فجر از شانزدهم تا بیست و چهارم بهمن‌ماه در تالارهای وحدت، رودکی، فرهنگ‌سرای بهمن، فرهنگ‌سرای نیاوران، مجموعه فرهنگی - هنری آزادی و خانه هنرمندان در زمینه‌های موسیقی سنتی، کلاسیک و مردمی (پاپ) برگزار شد.

جشنواره بیست و دوم فیلم فجر نیز با پشت سر گذاشتن ده روز فعالیت گسترده در اکران فیلم‌های ایرانی و خارجی در بیست و چهارم بهمن، بیست و دومین مراسم اختتامیه را با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی شاهد بود. آقای مسجد جامعی درباره بیست و دومین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر گفت: «امسال از نظر مخاطبان با استقبال بیش‌تری مواجه شدیم و این روند، رشد طبیعی خود را نداشت بلکه سرعت بسیار بیش‌تر بود در حوزه فیلم بیش از هشتاد فیلم تقاضای شرکت داشتند که چهل و پنج فیلم اعم از مهمان و غیرمهمان شرکت کردند و سی فیلم نیز به رقابت پرداختند و به لحاظ کیفیت بیست و یک فیلم برای گرفتن سیمرغ با هم رقابت کردند.»

برگزیدگان جشنواره در مسابقه سینمای ایران عبارت بودند از، بهترین فیلم، «مهمان مامان» (داریوش مهرجویی) به تهیه‌کنندگی داریوش مهرجویی، بهترین کارگردانی، احمدرضا درویش برای فیلم «دوئل»، بهترین فیلم‌نامه، پیمان قاسم‌خانی برای فیلم «مارمولک»، بهترین بازیگر نقش اول مرد، بهرام رادان برای فیلم «ششمی در باد»، با تقدیر ویژه داوران از رضا ناجی برای بازی در «او»، بهترین بازیگر نقش اول زن، گوهر خیراندیش برای فیلم «رسم عاشق‌کشی»، بهترین فیلم‌برداری، بهرام

بدخشانی برای فیلم «دوئل»، بهترین موسیقی متن، محمدرضا علیقلی برای فیلم «قدمگاه»، بهترین تدوین، مصطفی خرقه‌پوش برای فیلم «دوئل»، بهترین نقش دوم مرد، کامبیز دیرباز برای فیلم «دوئل»، بهترین بازیگر نقش دوم زن، مریلا زارعی برای فیلم «سربازهای جمعه»، بهترین صداگذاری، مسعود بهنام و حمید نقیبی برای فیلم «دوئل»، بهترین صداپردازی، حسن زاهدی برای فیلم «شهرزیا»، بهترین طراحی صحنه و لباس، امیرحسین اثباتی برای فیلم «دوئل»، بهترین چهره‌پردازی، مهرداد میرکیانی برای فیلم «روایت سه‌گانه» و «قدمگاه»، بهترین فیلم داستانی، «طوفان سنجاقلک» (شهرام مکرری)، فیلم برگزیده تماشاگران، «مارمولک» (کمال تبریزی) به تهیه‌کنندگی منوچهر محمدی، جایزه ویژه هیأت داوران، رخشان بنی‌اعتماد برای فیلم «ننه‌گیلانه» (اپیزودی از فیلم روایت سه‌گانه)، تقدیر ویژه هیأت داوران: پرویز پرستویی برای بازی در فیلم «مارمولک»، لوح تقدیر دبیر جشنواره برای فیلم برگزیده و میهمان، «سیزده گریه روی شیروانی» (علی عبدالعلی زاده) به خاطر توجه و به‌کارگیری جلوه‌های ویژه.

بهترین‌ها در مسابقه بین‌المللی عبارت بودند از، فیلم «بازگشت» (آندری ژویاگینسف) به تهیه‌کنندگی دیمتری لسنسکی از روسیه، بهترین کارگردانی، کوروساواکی یوشی برای کارگردانی فیلم «آینده درخشان» از ژاپن، بهترین فیلم‌نامه، کریستوفر همپتن و رابرت شنکان برای «آمریکایی آرام» از آمریکا، آلمان و استرالیا، بهترین بازیگر، عزت‌الله انتظامی برای بازی در فیلم «گاوخونی» از ایران، بهترین دستاورد فنی یا هنری، شیباناوشی تاکاهیده برای فیلم‌برداری فیلم «آینده درخشان» از ژاپن، بهترین فیلم کوتاه «طوفان سنجاقلک» (شهرام مکرری) از ایران، جایزه ویژه هیأت داوران، گساوختونی (بهرروز افخمی) به تهیه‌کنندگی علی معلم از ایران، دیپلم افتخار، «در این دنیا» (مایکل وینتر باتم) از انگلستان و فرانسه، جایزه ویژه هیأت داوران بین‌الادیان، «مارمولک» (کمال تبریزی).

نرسیدن قسمت سوم فیلم «اریاب حلقه‌ها» و عدم نمایش آن در جشنواره یکی از مشکلات برگزارکنندگان جشنواره بود، زیرا در بین بسیاری از صاحب‌نظران سینما این فیلم احتمالاً برنده جایزه اسکار خواهد شد.

برگزاری بازی تیم‌های استقلال و پیروزی در ایام دهه فجر به یکی از رقیب‌های جدی و غیرقابل پیش‌بینی جشنواره تبدیل شد و در روز مسابقه این دو تیم، خیلی‌ها به سینما نرفتند و در خانه به تماشای تلویزیون پرداختند. به گفته تماشاگرانی که موفق شده بودند بیش‌ترین فیلم‌های جشنواره را ببینند فیلم «مارمولک» خنده‌دارترین فیلم جشنواره بود.

در یک جمع‌بندی کلی از وضعیت سینمای ایران از سال ۱۳۵۸ تا سال ۱۳۸۱ می‌توان گفت که در سال ۱۳۵۸ دفعات شرکت فیلم‌های کوتاه و بلند سینمایی در جشنواره‌های خارجی بیست و نه مورد از سوی ایران بوده است. در سال ۱۳۵۸ سی و یک مورد، در سال ۱۳۵۹ شرکت نداشتیم. در سال ۱۳۶۱ سی و هفت دفعه شرکت کردیم، در سال ۱۳۶۲ بیست و هفت مورد شرکت در جشنواره‌های خارجی از سوی سینمای ایران انجام شده است. در سال ۱۳۶۳، چهل و یک مورد در سال ۱۳۶۴، چهل و نه مورد، در سال ۱۳۶۵ بیست و سه مورد، در سال ۱۳۶۶ بیست و پنج مورد، در سال ۱۳۶۷ هشتاد و هشت مورد، در سال ۱۳۶۸ هفده مورد، در سال ۱۳۶۹ دویست و بیست و هفت مورد، در سال ۱۳۷۰، دویست و نود و یک مورد، در سال ۱۳۷۱ دویست و هفتاد و نه مورد، در سال ۱۳۷۲، چهارصد و پانزده مورد، در سال ۱۳۷۳، چهارصد و پنجاه و نه مورد، در سال ۱۳۷۴ هفتصد و چهل و پنج مورد، در سال ۱۳۷۵ سیصد و شصت و پنج مورد، در سال ۱۳۷۶ هفتصد و سی و دو مورد، در سال ۱۳۷۷ پانصد و بیست و دو مورد، در سال ۱۳۷۸ چهارصد و پنجاه و دو مورد، در سال ۱۳۷۹ نه‌صد و هشتاد مورد، در سال ۱۳۸۰ یک‌هزار و یک‌صد و چهل

هفت مورد، در سال ۱۳۸۱ یک هزار و هشتاد و چهار مورد شرکت سینمای ایران در جشنواره‌های بین‌المللی را شاهد بودیم. با وجود فراز و نشیب در روند شرکت سینمای ایران در جشنواره‌های بین‌المللی می‌توان روند صعودی رشد فعالیت‌های سینمای ایران را در چند سال گذشته شاهد بود. از سوی دیگر، با توجه به این‌که معاونت سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی متولی دولتی سینمای ایران می‌باشد می‌توان این انتظار را مطرح نمود که نگرش برنامه چهارم توسعه کشورمان در ارتباط با سینما به‌عنوان یکی از پرچمداران موفقیت‌های فرهنگی ایران، نگرشی مطابق با چشم‌اندازهای امیدوارکننده در صنعت سینما باشد.

محمدعلی حاج مؤمنی